

וחבית יכולה לשמש לכל אחד מהם, יוצא חידוש להלכות מקח וממכר.

כגון, אם התנה הלוקח עם המוכר לספק לו חבית, ועשו קנין על כך, (5) יכול המוכר לספק לו כד, שהוא קטן מהחבית, ואין בכך שינוי מתנאי המקח, משום לשניהם ניתן לקרא חבית. (6)

אך תמחה הגמרא: **חיבי דמי**, באיזה אופן ניתן לומר שהמבקש חבית אפשר לספק לו כד, ולפרש כך את כוונתו כשביקש חבית.

אילימא, אם נאמר שמדובר באתרא, במקום שמנהגם הוא **כדרא לא קרו** לו "חבית", שלכד הם קוראים רק "כד" ולא "חבית", וכן לחבית **לא קרו כדא** אלא חבית, כיצד יתכן לספק ללוקח שביקש חבית כד, והא **לא קרו** לה לחבית כד, ובוודאי שהלוקח שביקש חבית כוונתו היתה לקבל חבית ולא כד.

ומבאר הגמרא: **לא צריכא**, לא נצרך להאמר דין זה אלא במקום **דרובא**, שרוב אנשי המקום קרו לה **לכדא כדא**, ולחביתא קוראים **חביתא**, ואיכא נמי מיעוט אנשים דקרו לחביתא בשם **כדא**, ולכדא הם קוראים

נוסף, שאפילו אם מחירם של החביות גבוה במקצת ממחיר הכדים, אין מביאים ראיה מהמחיר שדיברו ביניהם על מה עשו קנין, האם על חבית או על כד, אלא הולכים אחר המוחזק, [וראה בביאורי התוספות]

ולפי זה עדיין קשה, מדוע השמיטו הרי"ף והרא"ש דין זה שאין הולכים בממון אחר הרוב אפילו במקום שהדמים מסייעים למוחזק.

והרמב"ם [מכירה כח טו] כתב: "במקום שיש מנהג, הלוך אחר מנהג המדינה, ואחר לשון רוב אנשי המקום הידועה להם".

משמע מדבריו, שבכל מקרה הולכים אחר לשון רוב בני האדם, ואפילו להוציא ממון מן המוחזק [מדלא חילק בין להוציא ללהחזיק], וקשה, מדוע פסק ההיפך מהאמור בסוגיין, שאם ישנם מיעוט שלשונם שונה מלשון הרוב אין הולכים אחר הרוב, אלא אחר המוחזק. ובים של שלמה נקט שכוונת הרמב"ם לומר שאין הולכים אחר מיעוט דמיעוט שאינם נחשבים כמיעוט לענין מקח וממכר.

אבל באבן האזל תירץ, שמסוגיית הגמרא בכבא בתרא [עז ב] מבואר שהולכים אחר לשון רוב בני אדם משום שגם המיעוט יודעים את

5. התוספות הוסיפו, שמלבד הקנין נתן הלוקח מעות, והמוכר נעשה מוחזק במעות. והקשה הרש"ש, הרי המוכר מוחזק בחפץ, ולשם מה צריך שיהיה גם מוחזק במעות? וביאר, שאם הוא מוחזק רק בחפץ אינו יכול לכפות על הלוקח שיקנה את הכד, ואם ירצה, יוכל הקונה לחזור בו מהמקח. אבל אם כבר נתן מעות, הוא מוכרח לקבל את הכד שיתן לו המוכר. וכן מבואר בהגהות אשר"י.

6. הים של שלמה תמה על כך שהרי"ף והרא"ש לא הביאו דין זה להלכה. ובתחילה רצה לפרש, מאחר וכבר פסקו שהלכה כשמואל שאין הולכים בממון אחר הרוב, שוב אין רבותא בכך שהמוחזק יכול לומר אני מהמיעוט הקוראים לכד חבית ולחבית כד.

אלא שלכאורה, לדעת שמואל הסובר שאין הולכים בממון אחר הרוב, צריך ביאור מה החידוש בכך שהמוחזק יכול לומר אני מהמיעוט, הרי בכל מקום שיש רוב ומיעוט בממון, אין הולכים אחר הרוב אלא אחר המוחזק?

ובעל כרחך צריך לומר, שיש כאן חידוש